

Istorie

Proba E. c)

Ghid pentru pregătirea examenului de **BACALAUREAT 2020**

5

Teste de antrenament
Rezolvare
Bareme de notare

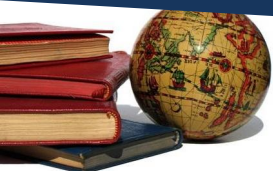
Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările;
Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

Coordonatori,

prof. dr. **Genoveva Aurelia FARCAȘ**
INSPECTOR ȘCOLAR GENERAL

prof. **Mihaela Mariana ȚURA**
INSPECTOR ȘCOLAR GENERAL ADJUNCT

prof. **Maria RADOS**
INSPECTOR ȘCOLAR I.S.J. IAȘI

Echipa de realizare a subiectelor și baremelor pentru testele de la disciplina

Istorie

prof. dr. Mihaela **HENDREȘ**

Colegiul Național „Emil Racoviță” Iași

prof. Hariclea Monica **MERCAȘ**

Colegiul Național „Mihail Sadoveanu” Pașcani

prof. Valerica Elena **PANAITE**

Liceul Teoretic „Miron Costin” Iași

prof. dr. Serinela **PINTILIE**

Colegiul Pedagogic „Vasile Lupu” Iași

prof. Maria **RADOS**

Liceul Teoretic de Informatică „Grigore Moisil” Iași

prof. Carmen **TOMESCU STACHIE**

Colegiul Național „Costache Negruzzi” Iași

Tehnoredactare computerizată,

prof. **Iulieta ARSENIUC**, Colegiul Tehnic „Ioan C. Ștefănescu” Iași

prof. **Emanuela Tatiana PĂDURARIU**, Colegiul Economic Administrativ Iași

ISBN 978-973-579-315-9

Casa Corpului Didactic ”Spiru Haret” Iași

Str. Octav Botez 2 A, Iași, 700116

Telefon: 0232/210424; fax: 0232/210424

E-mail: ccdiasi@gmail.com, Web: www.ccdis.ro

Cuprins

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările. Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările, profil sportiv, toate specializările, profil pedagogic, specializările: bibliotecar - documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, profil teologic, toate specializările	4
Model de antrenament Test 1	4
Barem de evaluare și de notare	6
Model de antrenament Test 2	8
Barem de evaluare și de notare	10
Model de antrenament Test 3	13
Barem de evaluare și de notare	15
Model de antrenament Test 4	17
Barem de evaluare și de notare	19
Model de antrenament Test 5	22
Barem de evaluare și de notare	24

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările. Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările, profil sportiv, toate specializările, profil pedagogic, specializările: bibliotecar - documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, profil teologic, toate specializările

Model de antrenament**TEST 1**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Slăbirea dominației Hoardei de Aur în răsăritul teritoriilor dintre Carpați și Dunăre, la sfârșitul secolului al XIII-lea, și criza politică a Regatului Ungariei după stingerea dinastiei arpadiene au facilitat tendințele de autonomie ale entităților statale din regiunile subcarpatice și progresiva extindere a autorității lor asupra câmpiei dunărene. În aceste împrejurări a avut loc, la sfârșitul veacului al XIII-lea, afirmarea vertiginoasă a voievodatului românesc din zona Argeșului, care, preluând inițiativa unificării formațiunilor românești dintre Carpați și Dunăre, a contribuit la grăbirea procesului de constituire a „domniei a toată Țara Românească”.

O contribuție semnificativă la acest proces au avut-o „descălecările” românești de dincolo de Carpați, din regiunea Țării Făgărașului, puse de tradiția istorică a „întemeierii” Țării Românești pe seama unui voievod numit, în general, Radu Negru [...]. Un proces asemănător, în liniile sale principale, s-a desfășurat la est de Carpați, unde se constituie Țara Moldovei în urma acțiunii unificatoare a lui Bogdan”.

(Ioan Aurel Pop, Ioan Bolovan, *Istoria ilustrată a românilor*)

B. „Constituirea statului românesc dintre Carpații Orientali și Nistru a fost socotită, de tradiția literară târzie, tot ca produsul unui descălecat. În fond, un dublu descălecat, al lui Dragoș mai întâi, apoi al lui Bogdan.

În cazul Țării Moldovei, realitatea personajului descălecător este în afara oricăror îndoieli. Dragoș și Bogdan au fost voievozi ai Maramureșului care, în anumite condiții istorice, au trecut la răsărit de Munții Carpați. Statutul lor aici e diferit fundamental. Cel dintâi a fost voievod dependent de regele Ungariei, cel de-al doilea a fost voievod și domnitor independent. Către jumătatea secolului al XIV-lea și condițiile externe au fost favorabile. Pe vremea hanului Djanibek dominația Hoardei de Aur în părțile de vest (deci și în teritoriul românesc) a slăbit. De această situație a profitat [regatul Ungariei], mai ales [regele] Ludovic I cel Mare, care și-a făcut un program din lichidarea dominației tătare la est de Carpați și asigurarea drumului [comercial] spre Marea Neagră. (...) La această campanie au participat și românii din Maramureș sub comanda voievodului Dragoș. Expediția a avut loc în sudul [viitoarei] Moldove și s-a terminat cu un succes. Tătarii au fost învinși și împinși spre răsărit, iar [conducătorul] lor a fost ucis.

(Ion Agrigoroaiei, Ion Toderașcu, *Istoria românilor*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți conducătorul politic „descălecat” din Țara Făgărașului, precizat în sursa **A**. **2 p**
2. Precizați, pe baza sursei **B**, o informație referitoare la Dragoș și Bogdan. **2 p**
3. Menționați statul și conducătorul acestuia, la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 p**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține faptul că românii și maghiarii au participat la înlăturarea dominației tătare la est de Carpați. **3 p**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre acele informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 p**
6. Prezentați două instituții centrale din spațiul românesc în secolele XVI-XVIII. **6 p**
7. Menționați o caracteristică a procesului de centralizare statală desfășurat la est de Carpați. **4 p**

SUBIECTUL II**(30 de puncte)****Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:**

„După ce Decebal și oastea sa au fost învinși definitiv de romani, în anul 106, împăratul Traian a hotărât formarea, din fostul regat dac, a provinciei romane Dacia, parte integrantă a Imperiului Roman. Însă nu tot regatul lui Decebal s-a transformat în Dacie romană. O mare parte din Muntenia și sudul Moldovei au fost incluse în provincia Moesia, așa cum se întâmplase anterior cu Dobrogea. Din Dacia romană au făcut parte Transilvania propriu-zisă, Banatul, Oltenia și vestul Munteniei, în vreme ce Crișana, Maramureș, nordul Moldovei, mai greu de controlat și mai departe de Dunăre, au rămas în mâna dacilor liberi. Dacia a fost provincie imperială, adică una administrată direct de împărat, printr-un înalt funcționar al său, de rang superior (trebuia să fi fost anterior consul la Roma), și avea capitala în noul oraș Ulpia Traiana Sarmizegetusa, județul Hunedoara), întemeiat de Traian într-o depresiune din sudul Transilvaniei, la câteva zeci de kilometri de vechea capitală a lui Decebal. Prin aceasta, Dacia a intrat în lumea unei înalte civilizații, făcând parte din cel mai avansat stat al lumii cunoscute atunci. Romanii au adus cu ei în noua provincie unități militare, cu soldați și ofițeri, funcționari civili, preoți, stăpâni de pământuri și de sclavi și, mai ales coloniști; au adus zeii lor, administrația lor, modelul lor de așezări, economia lor, justiția lor și, mai presus de orice, limba latină.”

(Ioan - Aurel Pop, Ioan Bolovan, *Istoria Transilvaniei*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Precizați, conform sursei date, populația care a rămas în afara stăpânirii romane. **2 p**
2. Precizați, potrivit sursei date, secolul în care Dacia a fost cucerită de romani. **2 p**
3. Menționați, potrivit sursei date, care era statutul politic al Daciei după cucerire și unde era localizată capitala acesteia. **6 p**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la teritoriul inclus în provincia romană Dacia. **6 p**
5. Formulați pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la romanizarea provinciei Dacia. **10 p**
6. Argumentați printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia teoria imigraționistă denaturează adevărul istoric în legătură cu formarea poporului român și a limbii române. (se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia) **4 p**

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre **Rolul legilor fundamentale în consolidarea statului român, în secolele al XIX-lea-al XX-lea**, având în vedere:

- ☞ prezentarea unei situații politice favorabile care a determinat adoptarea unei legi fundamentale aplicate în spațiul românesc în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, precum și a unui principiu politic modern conținut de această lege;
- ☞ prezentarea unui element de noutate specific Constituției din 1923, respectiv menționarea unei asemănări între această lege fundamentală și cea aflată anterior în vigoare;
- ☞ precizarea a două constante ale conținuturilor a două din legile fundamentale aplicate în România în prima jumătate a secolului al XX-lea;
- ☞ argumentarea, prin două fapte istorice relevante, a unui punct de vedere referitor la două consecințe a aplicării legilor fundamentale în perioada regimului comunist.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 1

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

1. 2 p pentru menționarea lui **Radu Negru**.
2. 2 p pentru precizarea, din sursa B, a oricărei informații referitoare la Dragoș și Bogdan.
3. câte 3 p pentru menționarea statului la care se referă atât sursa A, cât și sursa B („Moldova”), respectiv pentru menționarea conducătorului „Bogdan”. (3 p x 2=6 p)
4. 3 p pentru scrierea, pe foaia de examen, a literei B, corespunzătoare sursei care susține că românii și maghiarii au participat la înlăturarea dominației tătare la est de Carpați.
5. 7 p pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*).
6. câte 1 p pentru menționarea oricăror două instituții centrale din spațiul românesc în secolele XVI-XVIII. (1 p x 2=2 p)
 ✎ câte 2 p pentru prezentarea fiecărei instituții menționate. (2 p x 2=4 p)
7. 4 p pentru menționarea oricărei caracteristici a procesului de centralizare statală desfășurat la est de Carpați.

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

1. 2 p pentru menționarea noțiunii „**dacii liberi**” precizată în sursa dată.
2. 2 p pentru menționarea **secolului al II-lea** la care se referă sursa dată.
3. câte 3 p pentru precizarea, pe baza sursei date, a noțiunii „**provincie imperială**” și a capitalei „**Ulpia Traiana Sarmizegetusa**”. (3 p x 2=6 p)
4. câte 3 puncte pentru precizarea, din sursa dată, a oricăror informații referitoare la „**Transilvania propriu-zisă, Banatul, Oltenia și vestul Munteniei**”. (3 p x 2=6 p)
5. 4 p pentru formularea, pe baza sursei date, a unui punct de vedere referitor la „**romanizarea provinciei Dacia**”.
 ✎ câte 3 p pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat. (3 p x 2=6 p)
6. 4 p pentru argumentarea afirmației date prin prezentarea oricărui fapt istoric relevant și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (deoarece, pentru că etc.) și concluzia (așadar, ca urmare etc.)

SUBIECTUL III**(30 de puncte)****Informația istorică – 24 de p distribuite astfel:**

- ✎ 2 p pentru menționarea oricărei situații politice favorabile care a determinat adoptarea unei legi fundamentale aplicate în spațiul românesc, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea (de exemplu: venirea prințului străin/urcarea pe tron a lui Carol I etc.)
- ✎ 3 p pentru prezentarea situații politice menționate- o scurtă expunere în care se utilizează relația cauză-efect
 - 1 p pentru utilizarea doar a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la situația politică menționată

- **2 p** pentru menționarea unui principiu politic modern conținut de această lege (**de exemplu:** drepturile și libertățile fundamentale ale cetățeanului, suveranitatea națională, separarea puterilor în stat, responsabilitatea miniștrilor, monarhia ereditară și constituțională **etc.**)
- **2 p** pentru prezentarea respectivului principiu politic- o scurtă expunere în care se utilizează relația cauză-efect
- **1 p** pentru utilizarea doar a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la principiul menționat
- **2 p** pentru menționarea oricărui element de noutate specific Constituției din 1923 (**de exemplu:** statuarea votului universal masculin, cu toate prerogativele sale, afirmarea egalității juridice între sexe, abolirea piedicilor de natură confesională sau religioasă la dobândirea calității de cetățean **etc.**)
- **2 p** pentru prezentarea respectivului element de notate- o scurtă expunere în care se utilizează relația cauză-efect
- **1 p** pentru utilizarea doar a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la elementul menționat
- **2 puncte** pentru menționarea oricărei asemănări între Constituția din 1923 și cea în aflată anterior în vigoare (**de exemplu:** menținerea componenței bicamerale a Parlamentului, menținerea prerogativelor regelui în cadrul executivului, monarhia ereditară **etc.**)
- câte **2 p** pentru precizarea oricăror două constante ale conținuturilor a oricăror două din legile fundamentale aplicate în România în prima jumătate a secolului al XX-lea (de exemplu: menținerea formei de stat, statul național, unitar și indivizibil, principiul monarhiei ereditare **etc.**) **(2 p x 2=4 p)**
- **1 p** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la două consecințe a aplicării legilor fundamentale în perioada regimului comunist (**de exemplu:** Aplicarea legilor fundamentale în perioada regimului comunist a condus la transformarea României într-un stat totalitar, Sunt limitate și încălcate drepturile și libertățile cetățenești **etc.**)
- **4 p** pentru susținerea punctului de vedere formulat prin două fapte istorice relevante și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* **etc.**) și concluzia (*așadar, astfel* **etc.**)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 p, distribuite astfel:

- **2 p** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
- **1 punct** pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 p** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 p** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
- **1 p** pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 p** pentru **respectarea limitei de spațiu.**

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările. Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările, profil sportiv, toate specializările, profil pedagogic, specializările: bibliotecar - documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, profil teologic, toate specializările

Model de antrenament**TEST 2**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Citiți cu atenție sursele de mai jos:

A. „Acutizarea crizei politice și economice de la începutul anilor '30 a contribuit la crearea condițiilor prielnice revenirii în țară a prințului Carol, la 08 iunie 1930. [...] În acest context politic intern, precum și pe fondul tendinței europene de instaurare a unor doctrine dictatoriale, precum totalitarismul sovietic ori hitlerismul din Germania, prin adoptarea Constituției din 1938, regele Carol al II-lea a vizat impunerea unui regim monarhic autoritar. Astfel, odată cu adoptarea documentului prin plebiscit, exercițiul puterilor constituționale a trecut în mâinile monarhului, acesta având și atributul revizuirii Constituției. De asemenea, regele a căpătat puteri statale sporite, iar cetățenilor le-au fost restrânse drepturile constituționale anterioare. Relevant pentru scopul impunerii noii doctrine este și faptul că la redactarea Constituției au contribuit personalități apropiate regelui Carol al II-lea, precum juriștii Istrate Micescu și Mircea Cancicov, ori politicienii Armand Călinescu, Constantin Argetoianu și Gheorghe Tătărescu [...]”.

(Antonia-Luciana Mîrzac, *Constituționalismul românesc sub influența regimurilor politice*)

B. „Constituția din 1965 a păstrat în linii mari aceeași structură, organizare și funcționare a organelor statului, existente și în constituțiile anterioare [...]. Nerecunoscând nici de această dată principiul separației puterilor statului, actul fundamental din 1965 nu a reușit să încorporeze niciuna dintre tradițiile constituționale românești în materie de legislație și aplicare a acesteia în funcție de organele și instituțiile desemnate legal și legitim să o facă. Astfel, deși Marea Adunare Națională era considerată „unicul organ legiuitor”, care adoptă legi și hotărâri privind întreaga viață economică, politică, socială și culturală a țării, această prevedere era pur formală, întrucât activitatea de elaborare a legilor va fi preluată de către Consiliul de Stat, „organ suprem al puterii de stat, cu activitate permanentă”.

(A. Banciu, *Paradigma normativă și exercitarea puterii în timpul regimului comunist din România*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți principiul constituțional la care se referă sursa **B**. **2 p**
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la contextul extern al adoptării Constituției. **2 p**
3. Menționați câte o instituție politică la care se referă sursa **A**, respectiv sursa **B**. **6 p**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că drepturile cetățenești au fost restrânse prin constituția adoptată. **3 p**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 p**
6. Prezentați două constituții nedemocratice elaborate în România, în secolul al XX-lea, în afara celor la care se referă sursele date. **6 p**
7. Menționați o deosebire între două constituții democratice adoptate în statul român. **4 p**

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

Citiți cu atenție sursa de mai jos:

„Similar celorlalte convenții și înțelegeri între cele două puteri (Rusia și Austria, *n.n.*), și Tratatul de la Adrianopol (1829, *n.n.*) a fost însoțit de un act deosebit anexat. Acesta se referea exclusiv la situația Principatelor Române și stipula următoarele: autonomia desăvârșită a celor două

Principate; un tribut moderat fixat variabil; domni pământeni aleși pe viață; [...] alcătuirea de către organele pământene a unor regulamente de ocârmuire lăuntrică; armata rusească avea să evacueze Principatele Române după achitarea de către Poartă a indemnizației de război impusă de Rusia. [...] Consulii englezi catalogau Tratatul de la Adrianopol drept o capcană, întrucât acesta, prin modul în care au fost întocmite prevederile, mai ales obligațiile Porții, <nu se potrivește cu spiritul împăciuitoar manifestat de țară în diferite rânduri, iar prelungirea ocupației rusești în Rumelia cu 6–8 luni după încheierea păcii, iar în principate pe un termen de zece ani, înseamnă pierderea acestora pentru totdeauna de către Turcia>. Temerile pentru acapararea definitivă de către ruși a Principatelor Române și le-a exprimat și cancelarul austriac Metternich, opinând că <ocuparea Principatelor Române pe timp de zece ani, era totuna cu alipirea lor de către Rusia, pentru că oricine cunoaște politica moscovită nu poate crede că după o atât de lungă ocupație Rusia va consimți la evacuare>.

(Tatiana Onilov, *Generalul Pavel Kiseleff (1788–1872) și Principatele Române*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți tratatul încheiat între Rusia și Austria în 1829, precizat în sursa dată. **2 p**
2. Precizați secolul la care se referă evenimentul istoric din sursa dată. **2 p**
3. Menționați, din sursa dată, cancelarul austriac și o opinie a acestuia cu privire la ocupația rusească în Principate. **6 p**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Principatele Române, potrivit actului anexat tratatului din 1829. **6 p**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la tratatul din 1829, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 p**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația potrivit căreia proiectele politice elaborate în primele patru decenii ale secolului al XIX-lea vizau modernizarea spațiului românesc. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 p**

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre **romanitatea românilor în viziunea istoricilor**, având în vedere:

- ☞ menționarea a două caracteristici ale scrierilor care susțin romanitatea românilor în secolele al XV-lea - al XVII-lea
- ☞ precizarea unei cauze a abordării romanității românilor în secolul al XVIII-lea și menționarea a doi istorici care se referă la această temă în această perioadă
- ☞ prezentarea unui aspect referitor la romanitatea românilor în viziunea istoricilor, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea
- ☞ formularea unui punct de vedere referitor la abordarea romanității românilor în secolul al XX-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 2

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

1. **2 p** pentru oricare dintre răspunsurile: principiul separației puterilor în stat/separarea puterilor în stat. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 p** pentru oricare dintre răspunsurile: Constituția din 1938 a fost adoptată pe fondul tendinței europene de instaurare a unor regimuri dictatoriale, precum totalitarismul sovietic ori hitlerismul în Germania etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 p** pentru fiecare răspuns: Monarhia, Marea Adunare Națională, Consiliul de Stat **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).** **(3 p x 2=6 p)**
4. **3 p** pentru scrierea literei A
5. **7 p** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa B, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)

Exemple:

Cauză - deoarece actul fundamental din 1965 nu recunoștea principiul separației puterilor în stat și
Efect: nu a reușit să încorporeze niciuna din tradițiile constituționale românești în materie de legislație

sau

Cauză - întrucât activitatea de elaborare a legilor va fi preluată de către Consiliul de Stat Efect: această prevedere era pur formală etc.

6. **câte 1 p** pentru menționarea celor două constituții nedemocratice elaborate în România în secolul al XX-lea, în afara celor la care se referă sursele date.

Exemple:

Constituția din 1948 și Constituția din 1952

- ☞ **câte 2 p** pentru prezentarea fiecărei constituții nedemocratice menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la Constituțiile respective

(2 p x 2=4 p)

7. **4 p** pentru menționarea oricărei deosebiri între două constituții democratice adoptate în statul român

Exemple:

Potrivit Constituției din 1866, dreptul de a vota îl aveau numai cei care obțineau un anumit venit (vot censitar), în timp ce prin Constituția din 1923 se introducea votul universal, egal direct, obligatoriu și secret pentru cetățenii români majori, cu excepția femeilor, militarilor de carieră și a magistraților **sau** potrivit Constituției din 1923, forma de guvernământ a statului era monarhia, pe când Constituția din 1991 prevede că forma de guvernământ a României este republica etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

1. **2 p** pentru răspunsul: *Tratatul de la Adrianopol* Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).
2. **2 p** pentru răspunsul: secolul al XIX-lea/XIX Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).
3. **3 p** pentru răspunsul: Metternich/cancelarul Metternich/cancelarul austriac Metternich
✎ **3 p** pentru menționarea oricărei opinii a cancelarului cu privire la ocupația rusească în Principate, la care se referă sursa dată.

Exemple:

Cancelarul austriac Metternich considera că *ocuparea Principatelor Române pe timp de zece ani era totuna cu alipirea lor de către Rusia*, Cancelarul austriac Metternich considera că Rusia nu va consimți la evacuarea Principatelor după o perioadă de ocupare de zece ani etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).

4. **câte 3 p** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la Principatele Române, potrivit actului anexat tratatului din 1829. **(3 p x 2=6 p)**

Exemple:

Autonomia desăvârșită a celor două Principate, tribut moderat fixat variabil, domniile pământeni urmau a fi aleși pe viață etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).

5. **4 p** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la tratatul din 1829
✎ **câte 3 puncte** pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat. **(3 p x 2=6 p)**

Exemple:

Tratatul de la Adrianopol era privit de marile puteri europene ca o modalitate prin care Rusia își sporea influența în zona Balcanilor. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Consulii englezi catalogau Tratatul de la Adrianopol drept o capcană, întrucât prelungirea ocupației rusești în Rumelia cu 6–8 luni după încheierea păcii, iar în principate pe un termen de zece ani, înseamnă pierderea acestora pentru totdeauna de către Turcia și ocuparea Principatelor Române pe timp de zece ani, era totuna cu alipirea lor de către Rusia* SAU *Tratatul din 1829 a reprezentat trecerea Principatelor Române în sfera de influență rusească. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: armata rusească avea să evacueze Principatele Române după achitarea de către Poartă a indemnizației de război impusă de Rusia și cancelarul Metternich opina că ocuparea principatelor Române pe timp de zece ani, era totuna cu alipirea lor de către Rusia etc.* **Punctajul total (10 p) sau cel parțial (7 p) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informația/informațiile.**

6. **4 p** pentru argumentarea afirmației date – prezentarea oricărui fapt istoric relevant

Exemplu:

Constituția cărvunarilor, întocmită în 1822 de către Ionică Tăutu, Cererile norodului românesc, document elaborat de Tudor Vladimirescu pe fondul mișcării revoluționare din 1821 etc.) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (deoarece, pentru că etc.) și concluzia (așadar, astfel etc.

SUBIECTUL III**(30 de puncte)****Informația istorică – 24 de p distribuite astfel:**

- **câte 3 p** pentru menționarea oricăror două caracteristici ale scrierilor care susțin romanitatea românilor în secolele al XV-lea - al XVII-lea (**de exemplu:** este susținută ideea descendenței românilor din "coloniile romanilor" aduse de Traian la nord de Dunăre, autohtonitatea românilor este asociată cu latinitatea limbii lor **etc.**) **(3 p x 2=6 p)**
- **2 p** pentru precizarea oricărei cauze a abordării romanității românilor în secolul al XVIII-lea (**de exemplu:** mișcarea de emancipare a românilor transilvăneni **etc.**)
- **câte 3 p** pentru menționarea oricăror doi istorici din secolul al XVIII-lea care se referă la romanitatea românilor (Franz Sulzer, E. Gibbon, Michael Lebrecht, I.C. Eder **etc.**) **(3 p x 2=6 p)**
- **2 p** pentru menționarea oricărui aspect referitor la romanitatea românilor în viziunea istoricilor, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea (**de exemplu:** Robert Roesler, în lucrarea *Studii românești* (1871) reia teoria lui Sulzer, pe care o dezvoltă cu argumente pentru a contesta latinitatea și permanența românilor la nord de Dunăre, A.D. Xenopol, în lucrarea *Teoria lui Roesler* (1884) combate, apelând la surse fundamentale, teoria roesleriană **etc.**)
- **3 p** pentru aspectul menționat – o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la romanitatea românilor în viziunea istoricilor din a doua jumătate a sec. al XIX-lea și se utilizează relația cauză-efect
- **1 p** precizarea doar a unei informații
- **1 p** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la abordarea romanității românilor în secolul al XX-lea (**de exemplu:** În secolul al XX-lea, numeroși istorici români au adus dovezi concrete care au infirmat teoria imigraționistă **sau** Dominația sovietică asupra României din perioada stalinistă s-a resimțit și în ceea ce privește abordarea romanității românilor, istoricii fideli regimului exagerând rolul slavilor în etnogeneza românilor **etc.**)
- **4 p** pentru **susținerea punctului de vedere** formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că etc.*) și concluzia (*așadar, astfel etc.*)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 p, distribuite astfel:

- **2 p** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
- **1 p** pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **1 p** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **2 p** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
- **1 p** pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 p** pentru **respectarea limitei de spațiu**

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările. Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările, profil sportiv, toate specializările, profil pedagogic, specializările: bibliotecar - documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, profil teologic, toate specializările

Model de antrenament**TEST 3**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „La mai puțin de două luni de la depunerea jurământului noului domn, la 29 iunie/11 iulie 1866, Adunarea Constituantă votează și adoptă o nouă constituție, inspirată din Constituția belgiană din 7 februarie 1831, una din cele mai liberale din Europa, adoptată de însăși națiunea română, prin chiar reprezentării ei aleși prin vot liber și secret, la realitățile vieții românești.

Deși votat în unanimitate de Adunarea Constituantă, proiectul de constituție prezentat de guvern a fost viu dezbătut și chiar amendat pe parcursul a unsprezece ședințe. Urgența cu care s-a dezbătut urmărea să pună puterile garante în fața unui fapt împlinit, iar existența unui model excelent a înlesnit această realizare.

Constituția a fost promulgată de Domnitorul Carol I la 30 iunie 1866 și a intrat în vigoare la 1 iulie 1866, data publicării ei în *Monitorul Oficial*”.

(Eleodor Focșăneanu, *Istorie constituțională a României 1859-1991*)

B. „Protestul lor a rămas însă fără rezultat, deoarece Partidul Liberal, împreună cu aliații săi, dispunea de o majoritate confortabilă în ambele adunări, grație căreia votarea constituției avea să aibă loc într-un ritm alert.

La 12 martie 1923 începe discuția generală a proiectului de constituție, la 17 martie în Senat și la 20 martie în Cameră se continuă cu votarea pe articole, iar la 26 martie, în Cameră, și la 27 martie în Senat, textul integral este votat și adoptat prin vot nominal. Regele Ferdinand I sancționează și promulgă Constituția la 28 martie, iar a doua zi aceasta este publicată în Monitorul oficial.”

(Eleodor Focșăneanu, *Istorie constituțională a României 1859-1991*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un spațiu istoric, precizat în sursa **A**. 2 p
2. Precizați secolul la care se referă sursa **B**. 2 p
3. Menționați câte un conducător politic, la care se referă sursa **A**, respectiv, sursa **B**. 6 p
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține faptul că legea fundamentală din România a avut un model european. 3 p
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre acele informații (*cauză*, respectiv *efect*). 7 p
6. Prezentați două practici politice democratice din România. 6 p
7. Menționați o asemănare între două legi fundamentale din a doua jumătate a secolului XX. 4 p

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„O misiune crucială cu care se confruntau conducătorii români a fost crearea instituțiilor politice adecvate cerințelor statului modern. În toate eforturile lor se evidențiază tendința de raționalizare în administrație și de aliniere a guvernării în totalitate la modelele vest-europene.

Urcarea pe tronul României a dinastiei Hohenzollern-Sigmaringen a sporit stabilitatea politică, asigurând o orientare fermă atât în politică internă cât și în cea externă. Apoi, în deceniul următor, grupări politice separate au fuzionat, formând cele două partide politice principale - Partidul

Național Liberal și Partidul Conservator - care au dat viață instituțiilor parlamentare înscrise în Constituție. Aceasta a oferit un cadru stabil dezvoltării vieții politice până în preajma celui de-al Doilea Război Mondial. După Primul Război Mondial, structurile politice au fost adaptate necesităților statului național lărgit [...]

Europa Occidentală a exercitat, de asemenea, o influență decisivă asupra instituțiilor politice românești. Elita intelectuală și politică românească se ducea cu regularitate în Occident, în special în Franța și Germania, pentru studii universitare. Timp de un secol, aceasta a găsit surse de inspirație și idei, direct și indirect, în toate curentele ideologice din Europa de la vremea respectivă, de la romantism și liberalism până la diversele tipuri de naționalism și conservatorism. Occidentul a oferit un exemplu și în plan instituțional: Constituția din 1866 a fost elaborată după modelul Constituției belgiene din 1831, principalele coduri de legi au fost inspirate din cele franceze, iar structurile parlamentare se bazau foarte mult pe experiența occidentală în acest domeniu.”

(Keith Hitchins, *România 1866-1947*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o formațiune politică care apare în sursa dată. **2 p**
2. Precizați o ideologie din Europa secolului al XIX-lea amintită în sursa dată. **2 p**
3. Menționați un eveniment politico-militar și o urmare a acestuia, la care se referă sursa dată. **6 p**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la legea fundamentală. **6 p**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la influența Europei Occidentale asupra evoluției instituțiilor politice românești, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 p**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia reformele adoptate în deceniul al șaptelea din secolul al XIX-lea au contribuit la consolidarea statului român. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 p**

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre ideologii și practici politice în secolul al XX-lea, având în vedere:

- ☞ menționarea a două caracteristici ale democrației din Europa în prima jumătate a secolului al XX-lea;
- ☞ menționarea a două ideologii totalitare europene și precizarea unei asemănări între acestea;
- ☞ prezentarea unei practici politice utilizate într-un regim totalitar din Europa, în prima jumătate a secolului al XX-lea;
- ☞ formularea unui punct de vedere referitor la influența monarhiei asupra evoluției regimului politic din România în prima jumătate a secolului XX și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 3

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

1. 2 p pentru menționarea spațiului istoric **Europa**.
2. 2 p pentru precizarea, din sursa B, a **secolului al XX-lea**.
3. **câte 3 p** pentru menționarea conducătorului politic **Carol I**, la care se referă sursa A și **Ferdinand I**, la care se referă sursa B. **(3 p x 2=6 p)**
4. 3 p pentru scrierea, pe foaia de examen, a literei A, corespunzătoare sursei care susține că legea fundamentală din România a avut un model european.
5. 7 p pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*).

Exemplu:

Cauză: *deoarece Partidul Liberal, împreună cu aliații săi, dispunea de o majoritate confortabilă în ambele adunări și efect: Protestul lor a rămas însă fără rezultat etc.*

6. **câte 1 p** pentru menționarea oricăror 2 practici politice specifice regimurilor democratice; (de exemplu, pluripartitism, separarea puterilor în stat, guvernare reprezentativă, etc). **(1 p x 2=2 p)**
☞ **câte 2 puncte** pentru prezentarea oricăror două practici politice menționate. **(2 p x 2=4 p)**
7. 4 p pentru menționarea oricărei asemănări între două legi fundamentale din a doua jumătate a secolului al XX-lea

Exemplu:

Constituțiile din 1952 și 1965 consacrau aceiași formă de guvernământ, republica etc. Se **punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț)**.

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

1. 2 p pentru oricare dintre răspunsurile: Partidul Liberal/ Partidul Conservator. Se **punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț)**.
2. 2 p pentru oricare dintre răspunsurile: liberalism/ conservatorism/ naționalism/ romantism. Se **punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț)**.
3. 3 p pentru răspunsul: Primul Război Mondial/ Al Doilea Război Mondial
☞ 3 puncte pentru menționarea oricărei urmări a acestuia

Exemple:

După Primul Război Mondial, structurile politice au fost adaptate necesităților statului național largit [...]. Se **punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț)**.

4. **câte 3 p** pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la legea fundamentală.

Exemplu:

A oferit un cadru stabil dezvoltării vieții politice, avea ca model Constituția belgiană etc. Se **punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț)**. **(3 p x 2=6p)**

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la influența Europei Occidentale asupra instituțiilor politice românești;

☞ **câte 3 puncte** pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat **(3 p x 2=6p)**

Exemplu:

Instituțiile românești au fost influențate de ideile și modelele legislative și instituționale preluate de elita românească aflată la studii în Occident, în state precum Franța, Germania și adaptate realităților românești. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *Timp de un secol, aceasta a găsit surse de inspirație și idei, direct și indirect, în toate curentele ideologice din Europa de la vremea respectivă, de la romantism și liberalism până la diversele tipuri de naționalism și conservatorism și Occidentul a oferit un exemplu și în plan instituțional: Constituția din 1866 a fost elaborată după modelul Constituției belgiene din 1831 etc.* **Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.**

6. **4 p** pentru argumentarea afirmației date - prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** legea instrucțiunii publice, reformele agrară sau electorală, Constituția din 1866, etc.) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (deoarece, pentru că etc.) și concluzia (așadar, astfel etc.)

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de p distribuite astfel:

☞ **câte 3 puncte** pentru menționarea oricăror două caracteristici ale democrației din Europa în prima jumătate a secolului al XX-lea (**de exemplu:** separarea puterilor în stat, pluripartitism, guvernare reprezentativă, etc.); **(2 x 3 p = 6p)**

☞ **câte 3 puncte** pentru menționarea a două ideologii totalitare europene (**de exemplu:** nazism, fascism, comunism); **(2 x 3 p = 6p)**

☞ **2 p** pentru precizarea unei asemănări între acestea (de exemplu: antiliberalismul, tendințele expansioniste, etc.);

☞ **2 puncte** pentru menționarea unei practici politice utilizate într-un regim totalitar în Europa, în prima jumătate a secolului al XX-lea (de exemplu: propaganda, poliția politică, impunerea unui conducător și unui partid unic, etc.)

☞ **3 puncte** pentru prezentarea acțiunii menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la acțiune și se utilizează relația cauză-efect;

○ 1 punct pentru precizarea doar a unei informații referitoare la acțiunea menționată;

☞ **1 punct** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la influența monarhiei asupra evoluției regimului politic din România din prima jumătate a secolului XX (**de exemplu:** consolidarea unui regim democratic, instaurarea unui regim autoritar etc)

☞ **4 puncte** pentru **susținerea punctului de vedere** formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (deoarece, pentru că etc.) și concluzia (așadar, astfel etc.)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 p, distribuite astfel:

☞ **2 p** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat

○ 1 p pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat

☞ **1 p** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)

☞ **2 puncte** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice

○ 1 p pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice

☞ **1 p** pentru **respectarea limitei de spațiu**

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările. Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările, profil sportiv, toate specializările, profil pedagogic, specializările: bibliotecar - documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, profil teologic, toate specializările

Model de antrenament**TEST 4**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)****Citiți cu atenție sursele de mai jos:**

A. „În Transilvania, lucrurile au fost și mai complicate în privința sistemului de stări. Stările transilvane erau grupuri privilegiate sau *universitates* (prin recunoașterea de către puterea centrală a unor ”libertăți” colective sau comunitare), cu forță și prestigiu în viața politică și social-economică, dar care aveau la baza alcătuirii lor și anumite criterii etnice. Ca în întreg regatul, prima stare era *nobilimea* (laică și ecleziastică), eterogenă ca origine etnică, dar pe cale de uniformizare în jurul nucleului său maghiar. Încă din secolul al XIII-lea exista în conștiința publică din Ungaria ideea (clișeu) că nobilii erau urmașii adevăraților și curaților unguri descălecători și că oamenii de rând erau descendenții populațiilor și popoarelor nemaghiare, cucerite de unguri după venirea lor în Pannonia și în vecinătate. Documentul fundamental prin care a fost privilegiată nobilimea în ansamblul său este Bula de Aur a regelui Andrei al II-lea din 1222. Celelalte stări erau sașii, secuii și românii, toate având substrat etnic și etnolingvistic”.

(Ioan-Aurel Pop, *Reformă și națiuni în Principatul Transilvaniei*)

B. „Puterea domnului era absolută, deoarece nu exista un organ de control care ar limita-o. Totodată, ea nu era despotică, fiind mărginită de normele obiceiului pământului și de pravile, iar din secolul al XVI-lea limitată în unele privințe și de suzeranitatea otomană. Succesiunea tronului se realiza conform principiului electiv-ereditar, cu toate că la cârma Țării Moldovei s-a aflat dinastia Mușatinilor (până la sfârșitul secolului al XVI-lea), care a optat pentru principiul ereditar.

Conform principiului mixt electiv-ereditar, domnii erau aleși pe viață de boieri și de țară dintre fiii sau frații domnului. Se remarcă cercul larg al rudelor cu vocație succesorală, nu numai pe linie directă, succesorală, ci și colaterală, având drepturi la tronul țării atât fiii legitimi, cât și cei naturali.

Gr. Ureche definea în cronică astfel principiul eredității: „pe obiceiul țării nu se cădiia, altuia domnia fără carile nu va fi sămonță de domn” sau „os de domn”. Prin alegere se hotăra care dintre cei cu vocație succesorală la domnie avea să devină domn”.

(Angela Popovici, *Domnia – o instituție centrală a statului medieval*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un lider politic, precizat în sursa **A**. 2 p
2. Precizați, din sursa **A**, o informație referitoare la „libertățile civile”. 2 p
3. Menționați câte o clasă socială la care se referă sursa **A**, respectiv sursa **B**. 6 p
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că și fiii naturali au dreptul la tron. 3 p
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). 7 p
6. Prezentați alte două instituții centrale din spațiul românesc, în secolele XIV-XVI, în afara celor la care se referă sursele date. 6 p
7. Menționați o caracteristică a organizării instituționale a unui stat medieval din spațiul extracarpatic, în secolul al XVIII-lea. 4 p

SUBIECTUL II**(30 de puncte)****Citiți cu atenție sursa de mai jos:**

„Dezmembrarea fostei URSS și formarea statului independent Republica Moldova (la sfârșitul secolului XX, *n.n.*) au deschis noi posibilități pentru istoricii de aici de a cerceta și a elucida problemele fundamentale ale istoriei țării [...]. Istoriografia sovietică moldovenească, cu rare excepții, a negat cu vehemență existența populației autohtone românești în spațiul estcarpatic, considerând că ea a migrat în această regiune abia în secolul al XII-lea. Spre exemplu, într-un studiu publicat în anul 1969, P. P. Bârnea scria că populația romanizată- volohii- pătrund în spațiul estcarpatic abia în prima jumătate a secolului al XII-lea și, treptat, îi asimilează pe acei pe care i-au găsit aici. Teritoriile estcarpatice, menționa autorul, nu erau lipsite de populație, dar populația era foarte rară. Aici continuau să locuiască slavii, care au supraviețuit năvălirilor nomazilor din secolele VI-XII și ale tătarilor de la mijlocul secolului al XIII-lea. Tot pe aceste teritorii s-au așezat și nomazii, în special cumanii, fără ca autorul să precizeze repere cronologice, necesare în acest caz, iar de la sfârșitul secolului al XII-lea, pe teritoriile estcarpatice pătrund fugarii din cnezatul Halician [...]. Așadar, conform lui P. P. Bârnea, populația romanizată a venit în regiunile estcarpatice din zonele intracarpatic abia în secolul al XII-lea, a găsit aici cel puțin două comunități etnice, slavi și nomazi, pe care le-a asimilat treptat”.

(Ion Eremia, *Demografie și politică la est de Carpați în secolul al XIV-lea: aspecte istoriografice*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți statul medieval precizat în sursa dată. 2 p
2. Precizați secolul invaziei tătare la care se referă sursa dată. 2 p
3. Menționați evenimentul politic desfășurat în spațiul sovietic și o consecință a acestuia pentru spațiul actualei Republici Moldova, la care se referă sursa dată. 6 p
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la volohi. 6 p
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la volohi, susținându-l cu două informații selectate din sursă. 10 p
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia factorul politic a influențat teoriile referitoare la romanitatea românilor în secolul al XIX-lea. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.). 4 p

SUBIECTUL III**(30 de puncte)**

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre ideologiile și regimurile politice europene din prima jumătate a secolului al XX-lea, având în vedere:

- ☞ menționarea a două ideologii totalitare din Europa și a câte unei caracteristici a fiecăreia, în prima jumătate a secolului al XX-lea;
- ☞ precizarea unei cauze a instaurării unui regim totalitar european din prima jumătate a secolului al XX-lea și menționarea a doi lideri politici reprezentativi pentru regimurile totalitare ale perioadei menționate;
- ☞ prezentarea unei practici politice totalitare utilizate în Europa, în prima jumătate a secolului al XX-lea;
- ☞ formularea unui punct de vedere referitor la practicile politice democratice din Europa, în prima jumătate a secolului al XX-lea, și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 4

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

1. **2 p** pentru oricare dintre răspunsurile: Andrei al II-lea/regele Andrei al II-lea. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 p** pentru oricare dintre răspunsurile: *În Transilvania erau recunoscute "libertăți" colective sau comunitare de către puterea centrală sau Puterea centrală din Transilvania recunoștea "libertăți" colective sau comunitare pentru grupuri privilegiate sau universitates etc.* **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**
3. **câte 3 p** pentru fiecare răspuns: nobilimea/nobili, boierime/boieri. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț). (3 p x 2=6 p)**
4. **3 puncte** pentru scrierea literei **B**
5. **7 puncte** pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*)
Exemple: Cauză: *Deoarece nu ar exista un organ de control care ar limita-o* și Efect: *Puterea domnului era absolută SAU Cauză: fiind mărginită de normele obiceiului pământului și de pravile și Efect: Puterea domnului ...nu era despotică etc.*
6. **câte 1 punct** pentru menționarea celor două instituții centrale din spațiul românesc, în sec. XIV-XVI, în afara celor la care se referă sursele date. **(1px2=2p)**

Exemple:Sfatul domnesc, Adunarea Țării, Biserica **etc.**

- ☞ **câte 2 puncte** pentru prezentarea fiecărei instituții centrale menționate- o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la instituție. **(2 p x 2=4 p)**

7. **4 p** pentru menționarea oricărei caracteristici a organizării instituționale a unui stat medieval din spațiul extracarpat, în secolul al XVIII-lea

Exemple:

Modificarea raportului între domnie și boieri în favoarea celor din urmă/ prin instaurarea regimului fanariot de către Poartă (Imperiul otoman), în secolul al XVIII-lea, instituția domniei își pierde caracterul pământean dar și poziția ei, domnul fiind considerat un înalt funcționar al Porții **etc.** **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

1. **2 p** pentru răspunsul: cnezatul Halici. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
2. **2 p** pentru răspunsul: al XIII-lea **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).**
3. **3 p** pentru răspunsul: evenimentul politic desfășurat în spațiul sovietic a fost dezmembrarea fostei URSS
☞ **3 p** pentru menționarea consecinței evenimentului politic pentru spațiul actualei Republici

Moldova, la care se referă sursa dată: formarea statului independent Republica Moldovenească.

Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).

4. câte 3 pentru menționarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la volohi.

(3 p x 2=6 p)

Exemple:

Volohii pătrund în spațiul estcarpatic abia în prima jumătate a secolului al XII-lea, și Volohii îi asimilează pe cei pe care i-au găsit aici etc. **Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin citat din sursă/menționare sau în enunț).**

5. 4 p pentru formularea, pe baza sursei date, a oricărui punct de vedere referitor la populația teritoriilor de la est de Carpați de dinainte de secolul al XII-lea

☞ câte 3 puncte pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat.

(3 p x 2=6 p)

Exemple:

Volohii îi asimilează pe locuitorii de la est de Carpați abia începând cu secolul al XII-lea. Informațiile care susțin punctul de vedere sunt: *populația romanizată- volohii- pătrund în spațiul estcarpatic abia în prima jumătate a secolului al XII-lea*; populația romanizată a venit în regiunile estcarpatice din zonele intracarpatiche abia în secolul al XII-lea; populația romanizată ... a găsit aici cel puțin două comunități etnice, slavi și nomazi, pe care le-a asimilat treptat. etc.

Punctajul total (10 p) sau cel parțial (7 p) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informația/informațiile.

6. 4 p pentru argumentarea afirmației date – prezentarea oricărui fapt istoric relevant (**de exemplu:** constituirea dualismului austro-ungar, în 1867, anexarea Transilvaniei la Ungaria și desființarea autonomiei Transilvaniei etc.) prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de p distribuite astfel:

☞ câte 2 puncte pentru menționarea oricăror două ideologii totalitare din Europa, în prima jumătate a sec. al XX-lea (**de exemplu:** fascismul, nazismul etc.)

(2 p x 2=4 p)

☞ câte 2 puncte pentru menționarea a câte unei caracteristici a fiecărei ideologii totalitare menționate (**de exemplu:** Fascismul a apărut în Italia și preconiza o societate organizată în grupuri profesionale, numite corporații; La baza ideologiei naziste au stat naționalismul exacerb, rasismul, antisemitismul etc.)

(2 p x 2=4 p)

☞ 2 puncte pentru precizarea oricărei cauze a instaurării unui regim totalitar european din prima jumătate a sec. al XX-lea (**de exemplu:** scăderea nivelului de trai după Marele Război, instabilitatea politică, nemulțumirile față de modul în care s-au pus bazele păcii etc.)

☞ câte 2 puncte pentru menționarea oricăror doi lideri politici reprezentativi pentru regimurile totalitare ale perioadei menționate (**de exemplu:** Benito Mussolini, Adolf Hitler etc.)

(2px2=4p)

- **2 puncte** pentru menționarea oricărei practici politice totalitare utilizată în Europa, în prima jumătate a secolului al XX-lea (**de exemplu:** măsurile luate de Hitler imediat după preluarea puterii i-au vizat pe adversarii politici- scoaterea partidelor politice în afara legii, cu excepția Partidului Național Socialist etc.)
- **3 p** pentru prezentarea practicii politice menționate – o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la practica politică și se utilizează relația cauză-efect
- 1 punct precizarea doar a unei informații referitoare la practica politică
- **1 p** pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la practicile politice democratice din Europa, în prima jumătate a secolului al XX-lea (**de exemplu:** În statele democratice din Europa, în prima jumătate a sec. al XX-lea, practicile politice au vizat extinderea votului universal **sau** În prima jumătate a secolului al XX-lea, în democrațiile europene se pune accent pe consolidarea sistemului constituțional democratic etc.)
- **4 p** pentru **sustinerea punctului de vedere** formulat printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 p, distribuite astfel:

- **2 p** pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat
- 1 p pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat
- **p** pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)
- **p** pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice
- 1 p pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice
- **1 p** pentru **respectarea limitei de spațiu**

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările. Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările, profil sportiv, toate specializările, profil pedagogic, specializările: bibliotecar - documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, profil teologic, toate specializările

Model de antrenament**TEST 5**

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

Citiți cu atenție textele de mai jos:

A. „În numele lui Dumnezeu atotputernicul și pe sfânta cruce, eu (...numele...) jur să mă fac haiduc, de bună voie și nesilit de nimeni, pentru a lupta la salvarea și eliberarea patriei și neamului din ghearele fiarelor comunist- bolșevice și de sub jugul greu al rușilor.

Jur credință Maiestății sale Regele Mihai I, Regele tuturor românilor; jur credință Guvernului liber al patriei; jur supunere și ascultare, fără murmur și fără șovăire, șefilor haiducilor; jur săucid fără milă și fără cruțare pe toți străinii și ticăloșii care ne-au trădat și vândut Patria și neamul și au adus dezastrul țării; jur să nu mă despart de frații mei de luptă, decât după victoria finală; în caz de trădare sau de încălcare a jurământului, să fiu ucis atât eu, cât și întreaga mea familie.

Așa să-mi ajute Dumnezeu.”

(Jurământul depus de membrii grupului Arsenescu–Arnăuțoiu, care a activat în Apuseni în 1944)

B. „Români,

În ceasul cel mai greu al istoriei noastre am socotit, în deplină înțelegere cu poporul meu, că nu este decât o singură cale, pentru salvarea țării de la o catastrofă totală: ieșirea noastră din alianța cu puterile Axei și imediata încetare a războiului cu Națiunile Unite.

Români,

Un nou guvern de uniune națională a fost însărcinat să aducă la îndeplinire voința hotărâtă a țării de a încheia pacea cu Națiunile Unite. România a acceptat armistițiul oferit de Uniunea Sovietică, Mare Britanie și Statele Unite ale Americii. Din acest moment, încetează lupta și orice act de ostilitate împotriva armatei sovietice, precum și starea de război cu Marea Britanie și Statele Unite. Primiți pe soldații acestor armate cu încredere. Națiunile ne-au garantat independența țării și neamestecul în treburile noastre interne. Ele au recunoscut nedreptatea dictatului de la Viena, prin care Transilvania ne-a fost răpită.”

(Proclamația regelui Mihai I către țară, 23 august 1944)

Pornind de la aceste texte, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Menționați alianța părăsită de România, precizată în sursa B. **2 p**
2. Precizați secolul la care se referă sursa A. **2 p**
3. Menționați statul și liderul politic la care se referă atât sursa A cât și sursa B. **6 p**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține faptul că Transilvania a fost pierdută ca urmare a unei nedreptăți. **3 p**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre acele informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 p**
6. Prezentați două practici totalitare utilizate în România postbelică. **6 p**
7. Menționați o caracteristică a democrației românești postdecembriste. **4 p**

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

„Iar ducele maghiar Arpad, trecând câteva zile, după ce s-a sfătuit cu nobilii săi, a trimis soli în fortăreața Bihor, la ducele Menumorut, cerându-i ca din dreptul strămoșului său, regele Atilla, să cedeze pământul de la fluviul Someș până la hotarul Nirului și până la poarta Mezesyna. Și i-a

trimis daruri (...), iar în solia aceea au fost trimiși doi oșteni neînfricați: Usubuu, tatăl lui Zoloucu, și Velec, din ai cărui urmași descinde episcopul Torda. Căci erau aceștia de neam nobil (...). Trimișii lui Arpad (...) au salutat pe ducele Menumorut și i-au prezentat darurile pe care i le trimisese ducele lor. În urmă însă, comunicându-i solia ducelui Arpad, au pretins teritoriul pe care l-am numit mai sus. Iar ducele Menumorut i-a primit cu bunăvoință și încărcându-i cu diferite daruri, a treia zi le-a spus să se întoarcă acasă. Totuși, le-a dat răspunsul, zicându-le: «Spuneți lui Arpad, ducele Hungariei, domnului vostru. Datori îi suntem ca amic unui amic, cu toate, ce-i sunt necesare, fiindcă e om străin și duce lipsă de multe. Teritoriul însă ce l-a cerut bunei voințe a noastre nu i-l vom ceda niciodată, câtă vreme vom fi în viață. (...)» Iar ducele Arpad și nobilii săi, aflând aceasta, s-au aprins de mânie și au poruncit numaidecât să se trimită o armată împotriva lui (...) și s-au luptat "între ei 12 zile. A treisprezecea zi însă, după ce ungurii și secuii au umplut șanțurile fortăreței și voiau să așeze scări pe ziduri, ostașii ducelui Menumorut, văzând curajul ungarilor, le-au deschis fortăreața (...) auzind aceasta Menumorut (...) nu stă la îndoială să-i dea întregul său regat, și lui Zulta, fiul lui Arpad, pe fiica sa".

(Magister P zis și Anonymus, "Gesta Hungarorum")

Pornind de la acest text, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Numiți un spațiu istoric menționat în sursa dată. 2 p
2. Precizați un conducător militar maghiar amintit în sursa dată. 2 p
3. Menționați un eveniment diplomatic și o caracteristică a acestuia, la care se referă sursa dată. 6 p
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Menumorut. 6 p
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la relațiile româno-ungare, susținându-l cu două informații selectate din sursă. 10 p
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o instituție centrală este necesară funcționării unuia dintre statele române între secolele al XVII-lea- al XVIII-lea (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) 4 p

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre statul român modern între proiect politic și realizare, având în vedere:

- ☞ precizarea unui secol în care românii elaborează proiecte care vizează modernizarea statului;
- ☞ menționarea a două proiecte politice care se referă la constituirea statului român modern și a câte unei prevederi a fiecăruia dintre acestea;
- ☞ prezentarea unei acțiuni prin care statul român modern s-a consolidat în primul deceniu după formarea sa;
- ☞ formularea unui punct de vedere cu privire la necesitatea constituirii statului român modern și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, susținerea unui punct de vedere cu **argumente istorice** (coerența și relevanța argumentării elaborate prin utilizarea unui fapt istoric relevant, respectiv, a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/ logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

TEST 5

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.
- ◆ Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.

SUBIECTUL I**(30 de puncte)**

1. 2 p pentru menționarea *Axei/puterilor Axei*.
2. 2 pe pentru precizarea *sec. XX*.
3. câte 3 p pentru menționarea statului la care se referă atât sursa A, cât și sursa B ("*România*"), respectiv pentru menționarea liderul politic "*Mihai I*"/*regele Mihai I*. (3 p x 2=6 p)
4. 3 p pentru scrierea, pe foaia de examen, a literei B, corespunzătoare sursei care susține faptul că Transilvania a fost pierdută ca urmare a unei nedreptăți.
5. 7 p pentru scrierea oricărei relații cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa A, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*).

Exemplu:

cauză – "*pentru a lupta la salvarea și eliberarea patriei și neamului din ghearele fiarelor comunist-bolșevice și de sub jugul greu al rușilor*"; efect – "*eu [...] jur să mă fac haiduc, de bună voie și nesilit de nimeni*".

6. câte 1 p pentru menționarea oricăror două practici totalitare utilizate în România postbelică.

(1 p x 2=2 p)

Exemplu:

Nerespectarea principiului separației puterilor în stat; existența **unui singur partid politic** (cu un lider dominator/conducător) și a unei **ideologii unice**; adoptarea **Constituției din 1952/Constituției din 1965**.

- ☞ câte 2 p pentru prezentarea fiecărei practici politice menționate - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la practica politică. (2 p x 2=4 p)

7. 4 p pentru menționarea oricărei caracteristici a a democrației românești postdecembriste.

Exemple:

Este legitimată de Constituția din 1991, organizarea alegerilor libere bazate pe votul universal etc. Se punctează orice mod de redactare a răspunsului corect (prin precizare/menționare sau în enunț).

SUBIECTUL II**(30 de puncte)**

1. 2 puncte pentru menționarea oricărui spațiu istoric precizat în sursa dată.
2. 2 puncte pentru menționarea oricărui conducător militar maghiar (de ex.: Arpad, Usubuu, Velec) amintit în sursa dată.
3. câte 3 puncte pentru precizarea evenimentului diplomatic (de ex. "*solie*"/*solie trimisă lui Menumorut*") și a oricărei caracteristici a acestuia, la care se referă sursa dată (de ex. *Trimișii lui Arpad (...) au salut pe ducele Menumorut și i-au prezentat darurile pe care i le trimisese ducele lor*). (3 p x 2=6 p)
4. câte 3 puncte pentru precizarea, din sursa dată, a oricăror două informații referitoare la Menumorut. (3 p x 2=6 p)

Exemplu:

„ducele Menumorut i-a primit /pe trimișii lui Arpad/ cu bunăvoință și încărcându-i cu diferite daruri, a treia zi le-a spus să se întoarcă acasă”.

5. **4 puncte** pentru formularea, pe baza sursei date, a unui punct de vedere referitor la referitor la relațiile româno-maghiare.

☞ **câte 3 puncte** pentru selectarea, din sursa dată, a oricăror două informații care susțin punctul de vedere formulat. **(3 p x 2=6 p)**

Exemplu:

În opinia mea, relațiile dintre români și maghiari au devenit conflictuale, în urma refuzului voievodului Menumorut de a ceda teritoriul cerut de ducele maghiar Arpad. Îmi susțin opinia cu următoarele două informații din sursă: *”«Spuneți lui Arpad, ducele Hungariei, domnului vostru. Datori îi suntem ca amic unui amic, cu toate, ce-i sunt necesare, fiindcă e om străin și duce lipsă de multe. Teritoriul însă ce l-a cerut bunei voințe a noastre nu i-l vom ceda niciodată, câtă vreme vom fi în viață. (...)»” și ”Iar ducele Arpad și nobilii săi, aflând aceasta s-au aprins de mânie și au poruncit numaidecât să se trimită o armată împotriva lui (...) și s-au luptat între ei 12 zile.”*

Punctajul total (10 puncte) sau cel parțial (7 puncte) se acordă răspunsului care cuprinde atât punctul de vedere, cât și informațiile/informația. Nu se punctează doar punctul de vedere sau doar informațiile/informația.

6. **4 puncte** pentru argumentarea afirmației date prin prezentarea oricărui fapt istoric relevant și prin utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (deoarece, pentru că etc.) și concluzia (așadar, ca urmare etc.)

Exemplu:

Funcționarea oricărui stat depinde de organizarea instituțiilor acestuia și de eficiența lor. Principalele instituții ale statelor independente Țara Românească și Moldova în Evul Mediu au fost Domnia, Sfatul Domnesc, Adunarea Țării, armata și Biserica. **Instituția domniei** a fost creată în secolul al XIV-lea, în contextul întemeierii Țării Românești de către Basarab I prin unificarea autonomiilor locale de la sud de Carpați (în jurul anului 1310) sub autoritatea sa. În calitate de **domn**, conducătorul țării avea multe atribuții: declara război și încheia pace, era comandant suprem al armatei (**mare voievod**), făcea legile, bătea monedă, fixa impozitele și era cea mai înaltă instanță de judecată (judecător suprem) etc. Instituția domniei a suferit modificări însemnate odată cu accentuarea presiunii și impunerii suzeranității otomane asupra spațiului românesc. Astfel, din a doua jumătate a secolului al XVI-lea, domni trebuiau să fie confirmați de sultan, iar atribuțiile de politică externă se restrâng, atât timp cât aceasta trebuia realizată în acord cu interesele Porții. Mulți domni își cumpără domniile, crește influența marilor familii boierești și numărul boierilor greci în instituțiile țării. În condițiile în care neîncrederea turcilor în domni pământeni crește, din secolul al XVIII-lea asistăm la înlocuirea domnilor pământeni cu domni fanarioți, fapt care a însemnat integrarea Principatelor Române în sistemul politic și militar otoman. Ca urmare, atribuțiile domniei sunt mult diminuate, domni nu mai au inițiativă în politica externă, armata țării este desființată **Deoarece** domnul avea cele mai mari puteri în conducerea statului, atât în politica internă, cât și în cea externă, **atunci** putem afirma că instituția domniei a fost necesară și cea importantă pentru funcționarea statului medieval.

SUBIECTUL III

(30 de puncte)

Informația istorică – 24 de p distribuite astfel:

☞ **2 p** pentru menționarea oricărui secol în care românii elaborează proiecte care vizează modernizarea statului (de exemplu: **sec. al XVIII-lea** sau **sec. al XIX-lea**);

☞ **câte 3 p** pentru menționarea oricăror două proiecte politice care se referă la constituirea

statului român modern

(3 p x 2=6 p)

(de exemplu: pentru sec. al XVIII-lea - memoriul boierilor români prezentat în Congresul de la Focșani din 1772, memoriul boierilor români prezentat în Congresul de la Șistov din 1791 etc.; pentru prima jumătate a sec. al XIX-lea - *Constituția Cărvunărilor* din 1822, *Proclamația de la Islaz*, 1848 etc);

☞ câte 3 p pentru precizarea oricărei prevederi referitoare la proiectele politice menționate anterior - o scurtă expunere în care sunt precizate două informații referitoare la proiectul politic și se utilizează relația cauză-efect; (3 p x 2=6 p)

☞ 2 p pentru menționarea unei acțiuni prin care statul român modern s-a consolidat în primul deceniu după formarea sa; (de exemplu: Măsurile adoptate în anii 1862-1864 au contribuit la modernizarea societății românești și consolidarea statului. Printre acestea se numără secularizarea averilor mănăstirești, crearea condițiilor pentru împroprietărirea țăranilor/realizarea reformei agrare; realizarea unificării legislative și administrative, recunoașterea dublei alegeri în plan internațional de către Marile Puteri etc.)

☞ 3 p pentru prezentarea acțiunii menționate anterior (o scurtă expunere în care se utilizează relația cauză-efect;

- 1 p pentru utilizarea doar a unui exemplu/ a unei caracteristici referitoare la acțiunea menționată;

☞ 1 p pentru formularea oricărui punct de vedere referitor la necesitatea constituirii statului român modern;

☞ 4 p pentru susținerea punctului de vedere printr-un argument istoric – prezentarea oricărui fapt istoric relevant, prin precizarea a două informații referitoare la acest fapt și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea (*deoarece, pentru că* etc.) și concluzia (*așadar, astfel* etc.)

De exemplu:

În opinia mea, un obiectiv al proiectelor politice românești era acela al constituirii unui stat român și modernizarea societății românești. Oamenii politici români au acționat pentru obținerea independenței de sub suzeranitatea străină și punerea spațiului românesc sub garanția colectivă a Marilor Puteri (Rusia, Austria, Prusia), dar și pentru unirea Principatelor extracarpătice. Crearea statului român modern a început timid în secolul al XVIII-lea, a continuat în secolul al XIX-lea și s-a definitivat la începutul secolului XX, odată cu realizarea Marii Uniri din 1918. Modernizarea presupunea anularea privilegiilor feudale, desființarea dependenței țăranilor și împroprietărirea lor, adoptarea unor constituții moderne. Inițial, modernizarea a fost concepută teoretic, prin diverse proiecte, și pusă în practică prin reforme începând cu anul 1859, când s-a înfăptuit statul român prin dubla alegere a lui Al. I. Cuza ca domn al Principatelor Unite, urmând ca acest stat să fie consolidat prin asumarea unei politici interne proprii, după recunoașterea internațională a independenței de stat.

Ordonarea și exprimarea ideilor menționate – 6 p, distribuite astfel:

☞ 2 p pentru **utilizarea limbajului istoric** adecvat

- 1 p pentru utilizarea parțială a limbajului istoric adecvat

☞ 1 p pentru **structurarea eseului** (introducere - cuprins - concluzie)

☞ 2 p pentru **respectarea succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice

- 1 p pentru respectarea parțială a succesiunii cronologice/logice a faptelor istorice

☞ 1 p pentru **respectarea limitei de spațiu**

Inspectoratul Școlar Județean
Iași

Istorie

Succes!

BACALAUREAT 2020

